

IT-STRATEGI

Kirkeministeriet & folkekirken i netværkssamfundet

• Kirkeministeriet
• Frederiksholms Kanal 21
• 1220 København K
• Tlf. 3392 3390
• Fax. 3392 3913
• www.km.dk
• km@km.dk

Kirkeministeriet
IT-strategi
Pjece

Publikationen kan hentes på
Kirkeministeriets hjemmeside
<http://www.km.dk>

Her kan den komplette rapport
og tilhørende bilag ligeledes hentes.

Man kan debatere IT-strategien på
www.debat.km.dk

Udgivet af:
Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. 3392 3390
Fax. 3392 3913
e-post: km@km.dk

Grafisk tilrettelægning:
Dick Hale Grafisk Tegnestue

Tryk:
DeFacto

FORORD

Den almindelige udbredelse af Informations Teknologi (IT) har allerede sat sig flere spor i vores hverdag: Vi kan f.eks. bruge telefonen, hvis vi skal rette i selvangivelsen, bibliotekerne tilbyder adgang til pc'er, og Net-caféer er begyndt at præge bybilledet. En stadig større del af befolkningen har desuden prøvet at købe rejser, bøger, musik mm. fra virksomheder, der udbyder varer via hjemmesider, og e-post er blevet en væsentlig kilde til kommunikation, både indbyrdes mellem private og mellem private og offentlige myndigheder.

Udfordringen for os er at tage aktivt del i denne udvikling. Det stiller krav om nye måder at udvikle og dele viden på. Det stiller krav om nye måder at arbejde sammen på. Og det stiller krav om nye måder at kommunikere med omverdenen på.

I IT-strategien for Kirkeministeriet og folkekirken foreslås en række initiativer, hvor den moderne teknologi kan inddrages som et aktiv for både folkekirken og folkekirkens administrative myndigheder. Denne pjece gengiver de væsentligste forslag fra strategien, og har ajourført den aktuelle situation til foråret 2001.

Formålet med udsendelsen af pjecen er at få IT-strategiens forslag ud til en bred debat på alle niveauer i det folkekirkelige landskab. Jeg vil i den forbindelse opfordre til, at man også benytter det elektroniske debat-forum på Internettet (www.debat.km.dk), så andre kan følge med i diskussionerne og bidrage med egne synspunkter. Dette debatforum er nærmere omtalt bagerst i denne pjece.

Når debatten har fået en rimelig tid at udspille sig i, vil der blive set på, hvilke IT-strategiske initiativer der med fordel kan igangsættes i folkekirken.

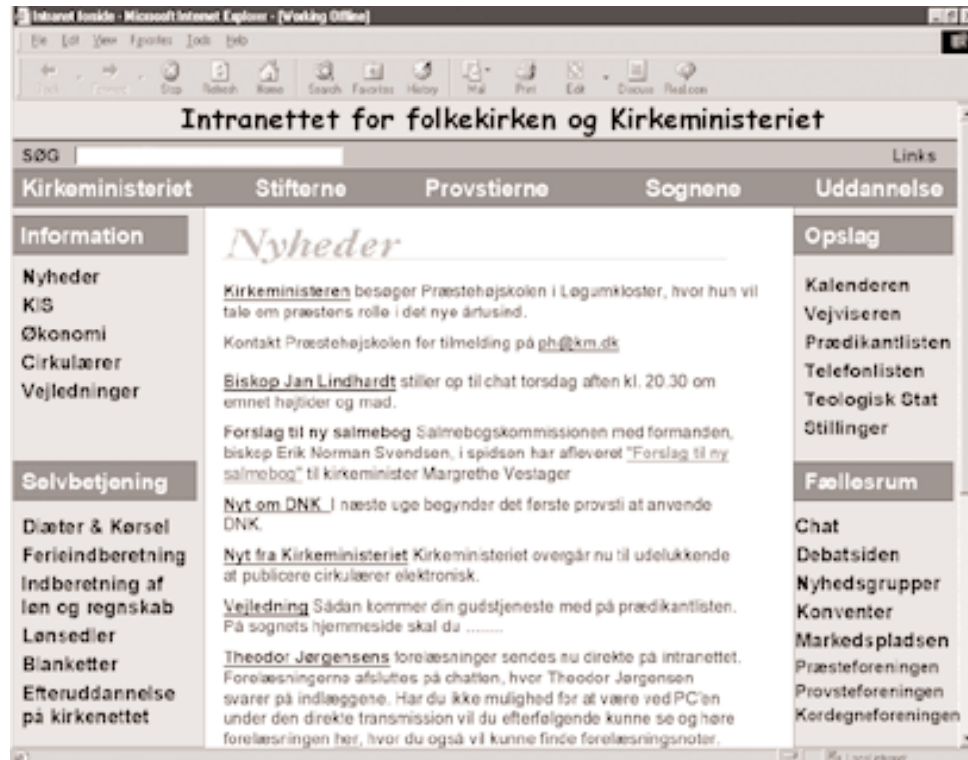
Til det formål har jeg i april 2001 nedsat en styregruppe for IT-strategien. Styregruppen består af repræsentanter fra Kirkeministeriet, Den danske Præsteforening, Danmarks Provsteforening, biskopperne samt Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer. Der vil desuden være mulighed for efter behov at supplere styregruppen med personer, der skønnes at kunne bidrage til gruppens arbejde.

Jeg ser frem til en udbytterig debat, og hilser alle kommentarer og forslag velkommen!

Johannes Lebech
Kirkeminister

1. FREMTIDENS IT I HVERDAGEN

Når man kommer ind på sognets hjemmeside eller når man tænder sin Kirkenets-pc, mødes man af en forside. Forsiden indeholder en let tilgængelig indgang til informationerne.

Sådan kunne intranettet i princippet præsentere sig for brugeren.

Ud over en god nyhedsformidling giver forsiden et overblik over valgmuligheder. Man kan hurtigt finde og vælge den information, man søger.

IT kan skabe kontakt

Med IT er kollegerne tættere på. Når man ønsker det, kan man "mødes" med ligesindede og udveksle erfaringer og meninger. På den fælles debatside kan alle med adgang til en pc aflevere og læse indlæg om aktuelle emner. Nogle nyhedsgrupper er åbne for alle. Men en kreds af brugere kan også oprette en lukket nyhedsgruppe. IT-teknologien tilbyder således et supplement til den debat, der i dag udspiller sig i bl.a. fag- og dagbladene.

IT kan integreres i eksisterende og/eller nye uddannelser og kursustilbud for præster, kirkefunktionærer og menighedsrådsmedlemmer. På folkekirkens uddannelsesinstitutioner kunne man f.eks. blive optaget i en nyhedsgruppe sammen med de øvrige studerende. Nyhedsgrupperne kan opretholdes, også efter at uddannelsen er gennemført. Teknologien kan her understøtte opbygningen af faglige netværk, hvor deltagerne kan udveksle erfaringer.

Præstehøjskolen kan anvende intranettet til efteruddannelsesaktiviteter. Det kan være et supplement til opholdene i Løgumkloster for de kursister, som gerne vil ind i nogle længe-revarende kursusforløb, men har svært ved at være hjemmefra i længere tid ad gangen.

Blandt mulighederne kan også tænkes nogle mere private og kulturelle tilbud. På intranettets markedsplads kan der bl.a. skabes muligheder for at leje et sommerhus af en kollega.

Formidling til borgerne

Sognets hjemmeside kan formidle oplysninger til borgerne, men kan også benyttes i en dialog med borgerne. De mest almindelige borgerrettede blanketter kan således med fordel gøres tilgængelige via hjemmesiden, og et debatforum på sognets hjemmeside kan bruges i de lokale diskussioner om aktuelle emner, f.eks. som optakt til kommende menighedsrådsmøder.

Hvis sognepræsten ønsker det, kan manuskriptet til den seneste prædiken desuden offentliggøres på sognets hjemmeside. På sidens debatforum kan borgerne så i løbet af ugen forholde sig til prædikenen, og sognepræsten kan løbende følge med i og bidrage til debatten. Endvidere kan hjemmesiden inddrages i konfirmandundervisningen.

En lettere og mere effektiv arbejdsdag

IT kan give adgang til en lang række opslagsværker, oversigter og selvbetjeningssystemer.

Præsterne kan indberette ferieønsker til provsten direkte i den fælles provstikalender. Diæt- og kørselsregnskabet indberettes ligeledes elektronisk via en side, der samtidig giver den enkelte overblik over beregningsregler og afregnede kilometer. De lønansvarlige kan indberette løn direkte til FLØS via en side på Internettet. Fra KIS kan menighedsrådet udtrække statistikker til brug for budgetlægningen og økonomistyringen. Med andre ord gør IT det let og hurtigt at finde og bruge de relevante oplysninger – og hverdagen bliver nemmere.

2. DEN AKTUELLE SITUATION

Med etableringen af Den Ny Kirkebog (DNK) er der sket en udbredelse af Kirkenettet, så det omfatter alle pastorater, samtidig med at alle præster og kirkekontorer har mulighed for at få en pc tilknyttet nettet.

De kommende DNK-brugere (kirkebogsførende præster, provster og kordegne) er i den forbindelse tilbudt deltagelse i et grundlæggende IT-kursus for begyndere, introduktion til en CD-ROM med de syv moduler i pc-kørekortet, samt et specielt udviklet kursus i brug af Verificeringsmodulet.

Samtidig med den tekniske opbygning af moderne arbejdspladser er der udviklet systemer, som understøtter opgaveløsningen på tværs af organisatoriske enheder. Kirkeministeriet og stifterne har således i fællesskab taget et elektronisk sags- og dokumenthåndteringssystem i brug. Opgaver og procedurer bliver løbende tilpasset de nye forhold.

Både løsningen af disse opgaver og de forbedrede kommunikationsmuligheder har været med til at styrke samspillet mellem Kirkeministeriet og folkekirken og til at afprøve nye relationer. Helt afgørende har det været – og vil fortsat være – at samspillet foregår i en gensidig respekt for andres kompetence og professionalisme.

Således har Kirkeministeriet på anmodning af Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer iværksat en forsøgsordning, hvor en række menighedsrådsformænd har fået en Kirkenets-pc.

Den Ny Kirkebog, DNK, har ændret forudsætningerne for en IT-strategi ved at udvide netværket til hele folkekirken.

IT-strategien forholder sig derfor til, hvordan man fra Kirkeministeriets og folkekirken side kan organisere udviklingen af de elektroniske tjenester, som skal tilbydes folkekirken.

IT i konfirmandundervisningen omtalt i Århus Stiftstidende.

Endvidere har et provsti meldt sig til et projekt, hvor man i samarbejde med Kirkeministeriet nærmere undersøger fordelene ved at lade sognene foretage elektronisk regnskabsindberetning til provstiudvalget via Internettet.

Kirkeministeriet har i december 2000 oprettet en Sogneportal på Internettet. Herfra kan enhver finde en række standardoplysninger om folkekirkens sogne, menighedsråd og provstier. I lyset af, at flere og flere menighedsråd opretter sogne-hjemmesider, hvor de

lokale forhold præsenteres på en måde, der direkte afspejler de lokale beslutninger, har ministeriet i foråret 2001 påbegyndt en omlægning af portalen: Hvor der før kun blev vist standardoplysninger fra KIS, vil søgninger på Sogneportalen fremover vise sognenes egne hjemmesider. For de sogne, der ikke har oprettet hjemmesider, vil det fortsat være oplysningerne fra KIS der vises.

Kirkeministeriets InformationsSystem (KIS) er blevet opbygget gennem de seneste år. Det indeholder informationer, som bør være fælles eje, og gør dem tilgængelige for alle parter.

DNK-styregruppen - der blev nedsat i 1995 - overvejer for tiden en række mulige tiltag vedrørende fremtidens tilbud, organisering og gennemførelse af IT-undervisning for ansatte i folkekirken og for menighedsrådsmedlemmer. Det kan dreje sig om almindelig grunduddannelse i brug af IT-værktøjer, eller mere specialiserede områder, f.eks. brug af DNK eller redigering af sognets egen hjemmeside. DNK-styregruppen består nu bl.a. af repræsentanter fra Kirkeministeriet, Den danske Præsteforening, Danmarks Provsteforening, biskopperne, Danmarks Kordegneforening og Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer.

3. VISIONER OG MÅL

IT-strategiens forslag og den deraf følgende debat skal medvirke til at sikre, at folkekirken fortsat har gode rammer i form af adgang til at arbejde på en måde, der også teknologisk svarer til de forventninger som stilles fra det øvrige samfund.

Nogle vil måske spørge om IT reelt vil medføre en styrkelse af det lokale arbejde, det være sig administrativt eller forkyndelsesmæssigt. Ud fra de hidtidige erfaringer forventes det, at samspillet mellem de kirkelige instanser indbyrdes og mellem Kirkeministeriet og folkekirken vil øges – og det vil skabe ændringer. Det er målsætningen, at sådanne ændringer skal understøtte og styrke det lokale arbejde og de lokale muligheder.

Strategiens forslag er sammenfattet i tre overordnede visioner: Folkekirken i netværkssamfundet, den elektroniske arbejdsplads og digital forvaltning.

Folkekirken i netværkssamfundet

Brugen af IT skal fortsat understøttes med opbygning af sammenhængende løsninger og fælles standarder. Internettet skal udnyttes til at informere, til at skabe kontakt og til at kommunikere. Desuden skal folkekirkens interne udnyttelse af IT styrkes ved målrettet brug af den interne kommunikation, netværksdannelse og vidensdeling – bl.a. i form af et intranet.

ALLE SOGNE PÅ INTERNETTET

Sogneportalen sikrer at der på Internettet som minimum kan findes en række standardoplysninger om alle sogne. Sognene skal tilbydes den fornødne uddannelse, vejledning og infrastruktur med henblik på at etablere nye hjemmesider eller udbygge de eksisterende hjemmesider.

FOLKEKIRKENS INTRANET

Folkekirkens intranet skal fungere som et fællesskab, man kan bidrage til og trække på. Det skal fremstå som en væsentlig og troværdig ressource af viden og selvbetjeningssystemer. For at få fællesskabet til at virke, skal vidensdeling være noget, alle har interesse i. Udfordringen er derfor at skabe de gode eksempler og få dem udbredt.

Intranet er brugen af World Wide Web-teknologi internt i en organisation.

Intranettet videregiver informationer internt i organisationen – og fungerer som vidensdeling. Det er kun Kirkenettets brugere, der har adgang til folkekirkens intranet.

DIGITALE KONVENTER

Kirkenettet skal stille et moderne konference- og abonnementsystem til rådighed. Systemet skal være et tilbud som kan anvendes af konventer, personalegrupper, interessefællesskaber og andre til at oprette åbne og lukkede konferencer. De "nye" digitale konventer skal udspringe af de erfaringer og den brugerkreds, der er tilknyttet det nuværende Digitale Konvent, som fungerer via e-mails og nyhedsgrupper.

LIVSLANG LÆRING MED IT

Folkekirkens uddannelsesinstitutioner skal have mulighed for at tilbyde IT-understøttet undervisning som et supplement til den eksisterende fremmødebaserede undervisning. Derudover skal anvendelse af IT indgå som en integreret del af uddannelsen på uddannelsesinstitutionerne, både i form af kurser i grundlæggende IT-kendskab, i form af kurser i brug af Kirkenettets tjenester og på mere specialiserede områder, f.eks. redigering og vedligeholdelse af hjemmesider. Præster, kirkefunktionærer og menighedsrådsmedlemmer skal have mulighed for at deltage i sådanne kurser.

FORKYNDELSE VIA INTERNETTET

Internettet er en ny og forholdsvis uprøvet kontaktform i forkyndelsesmæssig sammenhæng. Det er et medie, hvor der kan skabes kontakt til mange mennesker, og denne kontakt kan bringes videre over i mere personlige møder. Kirkeministeriet kunne støtte udvalgte projekter der kan bidrage til, at folkekirken opnår flere erfaringer med at udnytte Internettet i forkyndelsesmæssig sammenhæng. Man kan også forestille sig, at mulighederne for et samarbejde med Danmarks Radio om web-transmission af andagter mm. undersøges.

Den elektroniske arbejdsplads

Den fremtidige arbejdsplads har adgang til alle relevante tjenester og informationer. Arbejdspladsen er indrettet og udstyret, så den understøtter de anvendelsesmæssige visioner og initiativer, der i øvrigt er beskrevet. Det er ikke kun præsterne, der er på nettet. Også menighedsrådene er med i denne udvikling.

INTEGRATION AF INFORMATION OG PROGRAMMER

Administrative programmer til menighedsråd, kirkekontorer, provstier, stifter og ministerium skal fungere som et sammenhængende hele, der udveksler og deler fælles information. Kirkeministeriet skal i samarbejde med de berørte parter gå forrest mht. at inspirere til og levere sammenhængende løsninger eller specificere standarder og grænseflader, hvor andre leverer løsningerne.

FORTSAT UDVIKLING AF INFRASTRUKTUREN

Der skal fortsat afsættes midler til vedligeholdelse og udbygning af Kirkenettets infrastruktur, således at Kirkenettet kan understøtte etableringen af den digitale forvaltning og af folkekirkens behov for elektronisk kommunikation og vidensdeling.

HELE FOLKEKIRKEN PÅ NETTET

Alle dele af folkekirken skal kunne kommunikere elektronisk. Det kan overvejes at understøtte en hjemme-pc-ordning til menighedsrådsformænd og -kasserere. Alle præster/kirkekontorer har desuden adgang til Kirkenettet.

HURTIG OG ENKEL ADGANG TIL KIRKEINFORMATION

Intranettet skal indeholde en fælles portal med avancerede søgemaskiner, der kan give folkekirkens ansatte den bedste adgang til al den folkekirkelige og teologiske information, som findes på intra- og Internettet.

FÆLLES KLASSIFIKATION AF KIRKEINFORMATION

Kirkeministeriet skal bistå med udvikling af en fælles klassifikation af informationerne på folkekirkens hjemmesider. Klassifikationen samles i en anbefaling til sognene vedrørende oprettelse af hjemmesider. Brugen af anbefalingen vil betyde, at hjemmesiderne lettere kan findes i søgemaskiner, så der kan oprettes tværgående oversigter, f.eks. prædikantlister og lister over kirkekoncerter.

DIGITAL SIGNATUR

Præster, kirkefunktionærer og menighedsrådsmedlemmer skal have tildelt en digital signatur, som kan anvendes internt og eksternt i mails og på nettet. Brug af den digitale signatur skal endvidere implementeres i sikkerhedspolitikken på web- og mail-baserede tjenester.

Netværkssamfundet er globalt og går på tværs af tid og sted.

På tværs af tid fordi netværkssamfundet ikke skelner mellem åbent og lukket eller dag og nat.

På tværs af sted fordi netværkssamfundet kortslutter den traditionelle geografiske tænkning.

En portal er en hjemmeside, der fungerer som vejviser til andre hjemmesider.

Digital forvaltning

Den digitale forvaltning har som mål at effektivisere den samlede indsats på en opgave, fra den opstår et sted, til den er løst et andet og evt. arkiveret et tredje sted. Den omfatter alle instanser fra borger, menighedsråd og kirkekontor over provsti og stift til ministerium og øvrige samarbejdspartner. Der er derfor fokus på samarbejde om etablering af sammenhængende systemer.

Sideløbende med de tekniske aktiviteter og med indsatsen for at anvende de nye muligheder vil der være en stigende uddannelses-aktivitet.

Denne aktivitet kan gå på tværs af fag og ansættelsesvilkår.

Når menighedsråd fremsender sager tjenstligt, kan det også ske elektronisk. Sager af mere ekspeditions-mæssig karakter kan evt. sendes direkte til stiftet med kopi til provsten.

E-BLANKETTER TIL KIRKER OG BORGERE

Målet er, at det via Internet skal være muligt for kirker og borgere at få adgang til de mest almindelige borgerrettede blanketter. Når det er sikkert, skal de udfyldte blanketter også kunne indsendes via Internettet.

ADGANG TIL LØNSYSTEMET FLØS VIA INTERNETTET

De lønansvarlige skal have mulighed for at indberette oplysninger til brug for FLØS via Internettet.

DIÆTER OG KØRSELSREGNSKAB PÅ INTRANETTET

E-blanketter til diætudbetaling og kørselsregnskaber skal stilles til rådighed for alle ansatte med adgang til Kirkenettet.

Blanketterne skal automatisk sendes til

den godkendende myndighed og videre derfra til udbetaling uden genindtastninger.

ELEKTRONISK INDBERETNING

Indberetning af regnskabsoplysninger fra menighedsrådene til provstiudvalgene skal foregå elektronisk. Der skal derfor udstedes et regnskabs-cirkulære, der redegør for kravene til aflevering af regnskabsoplysninger i et elektronisk format. Derudover skal provstiernes budgetter indberettes til KIS, så menighedsrådene får et informationsredskab til brug for budgetteringen.

FLØS SKAL ANVENDES AF 90% AF MENIGHEDSRÅDENE

Stadig flere menighedsråd vælger at anvende FLØS. Det giver store fordele for både menighedsråd og stifter. Der skal derfor gøres en ekstra informationsindsats for at få hovedparten af de sidste mulige FLØS-brugere med. Målet skal være, at 90% af menighedsrådene bruger FLØS, inden der er gået fire år.

4. VÆRDIER OG HOLDNINGER

IT-udviklingen tegner til at blive lige så dynamisk, som den har været hidtil. Planer skal derfor løbende justeres og ajourføres. Det vil ske ud fra de værdier og holdninger, som har præget Kirkeministeriets arbejde med IT-udvikling, og som vil være dominerende også for den kommende udvikling.

Respekt for strukturen

Der skal fortsat bestå en klar erkendelse af og respekt for den særlige struktur, der kendetegner samspillet mellem folkekirken og Kirkeministeriet.

Kirkeministeriet vil også fremover se det som sin opgave at sikre moderne rammer for folkekirkens udvikling i et samarbejde med bl.a. de folkevalgte menighedsrådsmedlemmer og med folkekirkens ansatte. Rammernes indhold er fortsat folkekirkens eget ansvar.

Folkekirken er kendt for en levende debatkultur, også hvad angår emnet informationsteknologi. Udviklingen og den stigende tilgængelighed af IT skaber idag mulighed for en lokal anvendelse, der i stigende grad kan fokusere på det kirkelige frem for at være begrænset til det rent administrative.

Kirkenettet er opbygget primært for at tilgodese administrative formål, men det kan idag anvendes meget bredere. Lokale ønsker og initiativer kan fremover skabe grundlag for idéer og anvendelser, der får betydning for ministeriets rolle som formidler af den nødvendige tekniske infrastruktur.

Kirkeministeriet er opmærksom på, at der ikke må udvikle sig en "dem-og-os-situation". Udnyttelsen af IT er et fælles ansvar med forskellige opgaver.

I DNK-projektet er registreringsopgaven fortsat placeret lokalt hos de kirkebogsførende præster i sognene.

Folkekirken LønService (FLØS) ligger i stifterne.

Provstiløsningerne understøtter forvaltningen i provstierne.

Internet-teknologien giver mulighed for en lokal anvendelse og dermed en mangfoldighed af udnyttelser, som ikke skal koordineres eller godkendes. Enhver kan udnytte Internettet til at hente og til at give information, og barriererne for at komme i gang bliver hele tiden lavere. Disse egenskaber understøtter folkekirkens struktur og hilser velkommen.

Attraktive arbejdspladser

En væsentlig del af en attraktiv arbejdsplads er, at man arbejder med moderne og effektive redskaber, så man løbende kan forbedre sine kvalifikationer. Som et led i at skabe attraktive arbejdspladser vil det også fortsat være et varemærke for Kirkeministeriets IT-udvikling, at medarbejderne har ansvar for og indflydelse på denne udvikling.

Vilje til og mod på forandring

Som arbejdsplads, og som offentlig forvaltning, skal ministeriet og folkekirken udvikle sig sammen med det øvrige samfund.

DNK-projektet er et eksempel på viljen til forandring. Kirkebogsføringen skal udvikles, så den lever op til samfundets forventninger til en tidssvarende borgerbetjening. I dette projekt bidrager Kirkeministeriet med initiativ og projektledelse og får leveret uddannelse og IT-løsninger direkte til brug i folkekirken. Et stort antal kommende brugere er involveret i udviklingsarbejdet.

For ministeriet og i stifterne er udviklingen og ibrugtagningen af det elektroniske sags- og dokumenthåndteringssystem udtryk for en tilsvarende vilje til at forestå større udviklingsprojekter, der bringer IT-understøttelsen af sagsbehandlingen på niveau med den mest moderne administration.

Vilje til at udnytte teknologien i en løbende moderniseringsproces vil også fremover være en dominerende kraft, som vil udfordre de vante mønstre.

Vilje til at gennemføre projekterne

Planer og budgetter gør det ikke alene. Det kræver engagement og vilje at gennemføre et projekt og at overvinde de vanskeligheder, der opstår undervejs. Kirkeministeriet har i de forløbne IT-projekter stået igennem de kriser, som er opstået, og er kommet styrket ud på den anden side. Også fremtidige kriser vil blive mødt med en stærk vilje til at løfte projekterne i mål.

Modernisering af forvaltningen kan betyde, at den normale tjenstlige vej for en sagsbehandling vil blive udfordret. Det vil være anledning til at tage det vante mønster op til revision.

DELTAG I IT-DEBATTEN PÅ WWW.DEBAT.KM.DK

Ordet er frit, og alle er velkomne til at give udtryk for deres synspunkter.

Man er også velkommen til at kommentere andres indlæg.

Det er et debatforum, hvor deltagerne debatterer med hinanden. Det er ikke en offentlig brevveksling mellem den enkelte og Kirkeministeriet.

Ministeriet forventer at deltage i debatten, men vil ikke være forpligtet til at besvare alle henvendelser.

Ministeriet vil i det omfang, det viser sig nødvendigt, foretage en redigering af debatsiden, så den fortsat vil være overskuelig og aktuel.

De synspunkter, der fremlægges i dette debatforum, står for bidragsydernes egen regning.